

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 5. juli 2013
Br.ref.:AGJ465/13

PRESUDA

u

Slučaju br. KI112/12

Podnosilac

Adem Meta

**Ocena ustavnosti rešenja Okružnog suda u Mitrovici, Ac. br. 61/12
od 13. februara 2012. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Adem Meta (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Srbici.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Okružnog suda u Mitrovici, Ac. br. 61/12, od 13. februara 2012. god., koja je podnosiocu dostavljena dana 22. februara 2012. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva traži ostvarivanje prava na povratak na svoje radno mesto i primenu u potpunosti odluke Nezavisnog nadzornog odbora Kosova (u daljem tekstu: NNOK), te takođe traži poništenje rešenja Opštinskog suda u Srbici (br. 0242/2011) i Okružnog suda u Mitrovici (Ac. br. 61/12), u delu kojim njegov zahtev za povratak na radno mesto nije usvojen.

Pravni osnov

4. Zahtev se zasniva na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 22. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo, od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56, tačka 1, Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 7. novembra 2012. god. podnosilac zahteva je podneo zahtev Sudu.
6. Dana 4. decembra 2012. god. Predsednik je imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu od sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.
7. Dana 13. decembra 2012. god. Sud je obavestio podnosioca zahteva, NNOK, Opštinu Srbica i Okružni sud u Mitrovici o registrovanom zahtevu.
8. Dana 14. marta 2013. god. Sud je od podnosioca zahteva tražio dodatne informacije u vezi preduzetih radnji od strane podnosioca zahteva i odgovarajućih institucija u vezi sa primenom odluke NNOK-a br. A 02/200/2011 od 13. septembra 2011. god. i rešenja Ac. br. 61/12 od 13. februara 2012. god. Okružnog suda u Mitrovici.
9. Dana 19. marta 2013. god. podnosilac zahteva je Sudu dodatno podneo; 1. Obaveštenje NNOK- a o neizvršenju odluke NNOK-a, uručene Premijeru Republike Kosovo dana 24. oktobra 2011. god.; 2. Obaveštenje NNOK-a u vezi sa neizvršenjem odluke NNOK-a uručene Predsedniku Skupštine Republike Kosova dana 24. oktobra 2011. god.; 3. Izveštaj sa preporukama Narodnog advokata uručen predsedniku opštine Srbica dana 5. novembra 2012. god.; i 4.

Odgovor Predsednika opštine na izveštaj Narodnog advokata od 8. novembra 2012. god.

10. Dana 5. jula 2013. god., Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica, kao što su dostavljene od strane podnosioca zahteva

11. Dana 10. maja 2011. god., šef osoblja Kancelarije predsednika opštine Srbica, doneo je odluku br. 118/347 o ukidanju radnog mesta stručnog zvaničnika Istorijske arhive u Direkciji za kulturu, omladinu i sport Opštine Srbije, funkcija koja je obavljena od strane podnosioca zahteva. Odluka šefa osoblja, između ostalog, se zasniva i na odluci o reformi opštinske uprave br. 02-112-333, potpisane od strane Predsednika opštine Srbica, dana 5. maja 2011. god., kojom je predviđeno ukidanje radnog mesta stručnog zvaničnika Istorijske arhive u Direkciji za kulturu, omladinu i sport.
12. Dana 9. juna 2011. god. podnosilac zahteva je uložio žalbu Komisiji za rešavanje sporova i žalbi Opštine Srbica (br. 118-639).
13. Prema dokumentaciji koja je priložena uz zahtev, o žalbi podnosioca zahteva, Komisija za rešavanje sporova i žalbi Opštine Srbica, nije donela nikakvu odluku.
14. Dana 8. avgusta 2011. god. podnosilac zahteva je izjavio žalbu NNOK (br. 02/200/2011), navodeći da je odluka o ukidanju radnog mesta doneta u suprotnosti sa odredbama upravnog postupka, odredbama Zakona o civilnoj službi Republike Kosova br. 03/L-149 i Uredbom o unutrašnjoj organizaciji Opštine Srbica, te i pogrešnom primenom materijalnog prava. Podnosilac zahteva traži njegov povratak na radno mesto i naknadu plate, počev od 1. maja 2011. god. do dana izvršenja odluke.
15. Dana 13. septembra 2011. god. NNO (odluka br. A 02/200/2011) usvojio je žalbu podnosioca zahteva, poništio odluku br. 118/347 o ukidanju radnog mesta, donetu od strane šefa osoblja Kancelarije predsednika opštine Srbije i naložio Opštinskoj upravi u Srbici da u roku od 15 dana od dana prijema odluke, podnosioca zahteva vrati na njegovo radno mesto sa svim pravima i obavezama koje proističu iz radnog odnosa, uključujući i retroaktivnu naknadu mesečnih plata. NNO je dalje naveo da odluku NNO treba da sprovede predsednik opštinske uprave u Srbici i šef odeljenja.
16. Dana 11. oktobra 2011. god., podnosilac zahteva je podneo Opštinskom sudu u Srbici zahtev za izvršenje odluke NNOK-a.
17. Dana 24. oktobra 2011. god. NNOK je obavestio Predsednika Skupštine i Premijera o nesprovođenju odluke NNOK-a od strane poslodavnog organa.
18. Dana 8. novembra 2011. god. Opštinski sud u Srbici (rešenje br. 0242/2011) je odbio predlog podnosioca zahteva za izvršenje odluke o povratku na radno mesto i usvojio je samo predlog o naknadi plata. Opštinski sud je obrazložio da

“[...] odluka Nezavisnog nadzornog odbora o Civilnoj službi Kosova o povratku na radno mesto, nije izvršni naslov“.

19. Dana 24. decembra 2011. god. podnosilac zahteva je uložio žalbu na rešenje Opštinskog suda Okružnom sudu u Mitrovici (Ac. br. 61/12).
20. Dana 13. februara 2012. god. Okružni sud u Mitrovici je rešenjem Ac. br. 61/12, odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio u potpunosti rešenje br. 0242/2011 Opštinskog suda u Srbici. Okružni sud je zaključio da je izvršenje odluke o povratku na radno mesto, obaveza odgovarajuće institucije, a u slučaju neispunjenja ove obaveze, onda je Kancelarija premijera odgovorna za njeno izvršenje.
21. Dana 5. novembra 2012. god., Narodni advokat je dostavio Gradonačelniku opštine Srbice izveštaj sa preporukama za preduzimanje mera za sprovođenje odluke A 02/200/2011 od 13. septembra 2011. god. NNOK-a. U izveštaju Narodnog advokata se smatra da [...] *“Nesprovođenje konačne upravne odluke NNOKS od strane opštine Srbica predstavlja kršenje ljudskih prava i smanjuje poverenje građana u sprovođenju pravde i vladavinu zakona. [...] i preporučuje Skupštini opštine Srbica da preduzme neposredne mere za povratak podnosioca zahteva na njegovo radno mesto, bez daljih odlaganja i u skladu sa odlukom NNOK- a.*
22. Dana 12. novembra 2012. god. gradonačelnik opštine Srbica je odgovorio instituciji Narodnog advokata, s obaveštenjem da je odluka NNOK-a doneta na jednostran način, pošto organ za zapošljavanje nije bio upoznat sa žalbom i gore navedenom odlukom, čime je onemogućeno drugoj stranki da podnese činjenice.

Navodi podnosioca zahteva

23. Kao što je već gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da su rešenjem Okružnog suda, Ac. br. 61/12 od 13. februara 2012. god. povređena njegova prava, zagarantovana članom 21. [Opšta načela]; članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]; članom 32. [Pravo na pravno sredstvo]; članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije]; i članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav); kao i njegova prava iz člana 6. [Pravo na pravično suđenje] i člana 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama.
24. Podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda da poništi rešenja Opštinskog suda u Srbici (br. 0242/2011 od 8. novembra 2011. god.) i Okružnog suda u Mitrovici (Ac. br. 61/12 od 13. februara 2012. god.), u delu u kojem njegov zahtev za povratak na radno mesto nije usvojen.

Relevantne zakonske odredbe koje se odnose na procedure za izvršenje upravnih i sudskih odluka

Zakon o izvršnom postupku (Zakon br. 03/L-008)

25. [Sadržina zakona]

“1.1 Ovim zakonom uređuju se pravila sudskog postupka po kome se ostvaruju potraživanja na osnovu izvršnih naslova (postupak izvršenja), ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

1.2. Odredbe ovog zakona primenjuju se i na izvršenje odluke donete u upravnom postupku i prekršajnom postupku kojim je određena novčana obaveza, osim ako je za takvo izvršenje zakonom predviđena nadležnost drugog organa.”

26. Član 24. stav 1. [Izvršni naslov]

“Izvršni naslovi su:

- a) izvršna odluka suda i izvršno sudsko poravnanje;*
- b) izvršna odluka doneta u upravnom postupku i administrativno poravnanje, ako se radi o novčanoj obavezi i ukoliko zakonom nije predviđeno drugačije;*
- c) overena izvršna isprava;*
- d) druga isprava koja je zakonom priznata kao izvršna isprava;”*

27. Član 26. stav 3. [Izvršnost odluke]

“Odluka donesena u upravnom postupku je izvršna, ako je postala takva prema pravilima kojima je uređen taj postupak.

28. Član 294. stav 1. [Nadoknada plate u slučaju vraćanja radnika na posao]

“Predlagač izvršenja koji je podneo predlog za vraćanje na posao, ima pravo da traži da sud donese rešenje kojim će odrediti da je dužnik obavezan da tom radniku isplati na ime plate mesečne iznose koji su postali dospelim od dana pravosnažnosti odluke do dana vraćanja na posao. Istim rešenjem sud određuje izvršenje za ostvarivanje određenih mesečnih iznosa.

Zakon br. 03/L-192 o nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu Kosova

29. Član 13. [Odluka Odbora]

“Odluka Odbora predstavlja administrativnu odluku i istu izvršava zvaničnik visokog rukovodećeg nivoa ili odgovorno lice institucije koje je donelo prvu odluku u odnosu na stranku. Izvršenje treba da se obavi u roku od petnaest (15) dana od dana prijema odluke.”

30. Član 14. [Pravo na žalbu]

“Protiv odluke Odbora, nezadovoljna strana koja smatra da odluka Odbora nije zakonita, može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom, u roku od trideset (30) dana od dana kada je joj je uručena odluka. Pokretanje upravnog spora ne zadržava izvršenje odluke Odbora.”

31. Član 15. [Postupak u slučaju nesprovođenja odluke Odbora]

“Nesprovođenje odluke Odbora od strane odgovornog lica institucije predstavlja teško kršenje radnih zadataka prema Zakonu o Civilnoj službi u Republici Kosova.”

- 1. Ako odgovorno lice institucije ne izvršava odluku Odbora u roku koji je predviđen u članu 13 ovog zakona, Odbor u roku od petnaest (15) dana od dana kada je istekao rok za izvršenje, treba da pismeno obavesti Premijera i neposrednog nadređenog odgovornog lica za izvršenje.”*
- 2. Obaveštenje iz podstava 2 ovog člana smatra se kao zahtev za pokretanje disciplinskog i materijalnog postupka protiv odgovornog lica za izvršenje, koji se vodi u skladu sa odredbama predviđenim Zakonom o Civilnoj službi Republike Kosova.*
- 3. Stranka može, u roku od trideset (30) dana od dana isteka roka za izvršenje, pokrenuti postupak izvršenja u opštinskom sudu prema Zakonu o izvršnom postupku protiv lica i institucije odgovornih za izvršenje, u vezi materijalne i nematerijalne štete koje su prouzrokovane ovom odlukom. Ako nadležni sud odluči da radniku (licu), koji je osporio to neizvršenje (neizvršenje odluke), nadoknadi iznos plata, troškove postupka i ostale moguće troškove, odgovorno lice institucije snosi i materijalnu odgovornost za štetu koju je naneo instituciji prema zakonu.”*
- 4. Odbor treba pismeno da obavesti i Skupštinu Republike Kosova o odlukama koje nisu izvršene.”*

Ocena prihvatljivosti zahteva

32. Pre svega, Sud ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane Ustavom i dalje navedene u Zakonu i Poslovniku o radu.
33. Sud najpre treba da oceni da li je podnosilac zahteva ovlašćena strana da podnese zahtev Sudu, u skladu sa uslovima utvrđenim članom 113.7 Ustava.

Član 113. stav 7 Ustava propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

34. Sud smatra da je podnosilac zahteva fizičko lice, i da je ovlašćena strana u skladu sa članom 113.7 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava.
35. Sud takođe treba da utvrdi da li je podnosilac zahteva, u skladu sa zahtevima člana 113. (7) Ustava, kao i člana 47. (2) Zakona, iscrpeo sva pravna sredstva. Podnosilac zahteva je iscrpeo pravne lekove u okviru institucije zapošljavanja i

svojom žalbom NNOK, čija je odluka konačna u upravnom postupku. Takođe, on je iskoristio i poslednji pravni lek u izvršnom postupku, koji je u ovom slučaju rešenje Ac. br. 61/12 Okružnog suda u Mitrovici, od 13. februara 2012. god. na koju nije dozvoljeno izjavljivanje žalbe. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva je iscrpeo sve pravne lekove na raspolaganju prema važećem zakonodavstvu.

36. U vezi sa kriterijumom, prema kojem bi trebalo da je podnosilac zahteva podneo zahtev u roku od 4 meseca nakon donošenja pravosnažne sudske odluke u vezi sa ovim slučajem, Sud utvrđuje da se situacija neizvršenja NNOK odluke o povratku na radno mesto od strane Okružnog suda u Mitrovici (rešenje Ac. br. 61/12, od 13. februara 2012. god.) nastavlja i danas. Slična situacija neizvršenja odluka Suda i NNOK se pojavila u velikom broju drugih predmeta pred Ustavim sudom, u kojima je Sud utvrdio da postojanje trajnog stanja, a onda neprimenjivost utvrđenog roka (Vidi, slučaj br. *KI08/09, podnosilac zahteva Samostalni sindikat zaposlenih Fabrike čelika IMK Uroševac* – Presuda od 17. decembra 2010. god. i slučaj *KI 50/12, podnosilac zahteva Agush Lllolluni* – Presuda od 16. jula 2012. god.). Dakle, činjenica da podnosilac zahteva nije podneo zahtev u roku od četiri (4) meseca od konačne odluke suda smatra se nerelevantnom zbog trajnog stanja. Taj izuzetak je jasno uspostavljen u praksi Evropskog suda za ljudska prava.
37. Sud dalje primećuje da podnosilac zahteva osporava propust nesprovođenja odluke NNOK-a u potpunosti od strane nadležnih sudova. Stoga, kriterijum za podnošenje zahteva u roku od četiri meseca ne važi u slučaju neizvršenja odluke od strane javnog organa (Vidi, *mutatis mutandis, Iatridis protiv Grčke*, br. 59483/00, ESLJP, Presuda od 19. oktobra 2000. god.). ESLJP izričito primećuje u sličnoj situaciji koja proizilazi iz slučaja *Iatridis protiv Grčke*, da se pravilo roka ne primenjuje kada postoji odbijanje izvršne vlasti u skladu sa određenom odlukom.
38. Što se tiče ispunjenosti kriterijuma navedenog u članu 48. Zakona, koji predviđa da „*podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori*“, Sud primećuje da je podnosilac zahteva naglasio koja su mu prava, garantovana Ustavom i drugim aktima, povređena, navodeći rešenja Opštinskog suda (br. 0242/2011 od 8. novembra 2011. god.) u Srbici i Okružnog suda u Mitrovici (Ac. br. 61/12 od 13. februara 2012. god.), kao akte javnog organa, koje osporava.
39. S obzirom da je podnosilac zahteva ovlašćena strana i iscrpeo je sva pravna sredstva, da je ispunio uslov za podnošenje zahteva Sudu u zakonom predviđenom roku, kao rezultat trajnog stanja, kao i toga da je on jasno objasnio navodnu povredu prava i sloboda, uključujući rešenja, koje osporava, Sud nalazi da je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti.

Ocena materijalno pravnog aspekta zahteva

40. Pošto je podnosilac zahteva ispunio procesne uslove prihvatljivosti, Sud razmatra meritum zahteva podnosioca.

I. U vezi sa pravom na pravično i nepristrasno suđenje

41. Podnosilac zahteva se žali da je njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje garantovano članom 31. Ustava bilo prekršeno.

42. Član 31.1 Ustava utvrđuje:

„Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih ovlašćenja“.

43. Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava rešenje AC. br. 61/12 Okružnog suda u Mitrovici od 13. februara 2012. god. dok je potvrđena rešenje E. Nr. 0242/2011 Opštinskog suda u Srbici od 8. novembra 2011. god., kojom je odbijen predlog podnosioca zahteva za izvršenje odluke NNOK o njegovom vraćanju na radno mesto, pri čemu je usvojen samo predlog o naknadi plata.

44. Sud primećuje da je 13. septembra 2011. god., NNOK (odlukom br. A 02/200/2011) usvojio žalbu podnosioca zahteva i naložio Opštinskoj administraciji Srbije da u roku od 15 dana od dana primanja odluke, vrati podnosioca zahteva na njegovo radno mesto sa svim pravima i obavezama iz radnog odnosa, uključujući retroaktivnu nadoknadu mesečnih plata. U odluci NNOK se navodi da:

“Odluka Odbora predstavlja administrativnu konačnu odluku i izvršava se od strane visokog upravnog zvaničnika ili odgovorne osobe institucije koja je donela prvu odluku protiv stranke“.

45. U tom smislu, Sud podseća da je NNOK nezavisni organ osnovan zakonom, u skladu sa članom 101.2 Ustava. Stoga, sve obaveze koje proizlaze iz odluka ovog organa po pitanjima koja spadaju u nadležnost ovog organa, proizvode pravna dejstva za ostale odgovarajuće institucije u kojima se status zaposlenih uređuje Zakonom o Civilnoj službi Republike Kosovo. Odluka NNOK je konačna i obavezujuća te uložena žalba protiv odluke NNOK ne zaustavlja izvršenje odluke NNOK (Vidi Slučaj KI 129/11 Viktor Marku –Presudu od 17. jula 2012. god.).

46. Dana 13. februara 2012. god. Okružni sud u Mitrovici je (rešenjem AC. br. 61/12), potvrdio rešenje E. br. 0242/2011 Opštinskog suda u Srbici od 8. novembra 2011. god. o izvršenju odluke NNOK samo u pogledu dela koji se odnosi na nadoknadu plata. Okružni sud u Mitrovici je dodao da u skladu sa članom 24. [Izvršni naslov] Zakona br. 03/L-008 o izvršnom postupku, deo izvršenja povratka podnosioca zahteva na radno mesto je obaveza odgovornih osoba odgovarajućih institucija i u slučaju neizvršenja ove obaveze odgovorna je Kancelarija Premijera Kosova za izvršenje odluke koja se odnosi na povratak na radno mesto.

47. Na osnovu gore navedenih činjenica, Sud primećuje da u cilju izvršenja odluke NNOK, podnosilac zahteva se potrudio da iskoristi sva sredstva na raspolaganju

u skladu sa zakonima na snazi, međutim uprkos njegovom naporu, odluka NNOK nije sprovedena od strane nadležnih organa opštine Srbica, a ni od strane nadležnih sudova, što se tiče dela izvršenja odluke o njegovom povratku na radno mesto.

48. Sud primećuje da se član 6. EKLJP takođe primenjuje na upravne postupke, koji spadaju u okviru "Prava na Pravično i Nepristrasno Suđenje", pravo koje je takođe garantovano članom 31. Ustava.
49. Sud smatra da izvršenje konačne i obavezujuće odluke treba da se smatra sastavnim delom prava na pravično suđenje, pravo koje je garantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP. Gore navedeno načelo ima još veći značaj u okviru upravnog postupka povodom nekog spora, čiji je rezultat od posebnog značaja za građanska prava stranke u sporu. (Vidi, *mutatis mutandis* *Hornsby protiv Grčke*, br. 18357/91, Presuda od 19. marta 1997. god., stavovi 40-41).

II. Što se tiče prava na efikasno pravno sredstvo

50. Podnosilac zahteva se takođe žali da je pravo na efikasno pravno sredstvo garantovano članom 32. i 54. Ustava prekršeno.
51. Član 32. [Pravo na Pravno Sredstvo] utvrđuje da:

„Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način“.

52. Takođe član 54. [Sudska Zaštita Prava] utvrđuje da:

„Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno“.

53. Pored toga, član 13. EKLJP navodi da:

„Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na delotvoran pravni lek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu“.

54. Sud primećuje da nepostojanje pravnih sredstava ili efektivnih mehanizama, koji omogućavaju obavezu odgovarajućih organa za blagovremeno izvršenje odluke NNO, pokreće pitanja prava na efikasno pravno sredstvo, kao što je garantovano članom 32. [Pravo na Pravno Sredstvo], 54. [Sudska Zaštita Prava] Ustava u vezi sa članom 13. ESLJP. Na osnovu ovih odredaba svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način (Vidi, *mutatis mutandis*, *Voytenko protiv Ukrajine*, br. 18966/02, Presuda od 29. juna 2004. god., stavovi 46-48).

55. Štaviše, nadležni organi su obavezni da osnuju sistem za sprovođenje odluka, koji je efektivan kako u zakonskom, tako i u praktičnom smislu, i koji obezbeđuje njihovo sprovođenje u razumnom roku bez nepotrebnih odugovlačenja (vidi Slučaj *KI 50/12, podnosilac zahteva Agush Lolluni* – Presuda od 16. jula 2012. god. i takođe vidi, *Pecevi protiv bivše-Republike Jugoslavije Makedonije*, br. 21839/03, Presuda ESLJP od 6. novembra 2008. god.).
56. Sud se još jednom poziva na član 54. Ustava. S tim u vezi, Ustavni sud primećuje da bilo bi besmisleno ukoliko bi pravni sistem Republike Kosovo dozvolio da jedna konačna sudska odluka ostane neefektivna na štetu jedne stranke. Tumačenje gore navedenih članova ima veze sa pristupom suda i zaštitom od strane suda. Dakle, neefikasnost postupaka i neizvršenje odluka proizvodi efekte koji dovode do situacija koje nisu u skladu sa načelom vladavine zakona, koje je jasno potvrđeno u sudskoj praksi ESLJP a koje su vlasti Kosova obavezni da poštuju (vidi, *mutatis mutandis, Romashov protiv Ukrajine*, br. 67534/01, Presuda od 27. jula 2004. god.).

III. U vezi sa članovima 21. i 49. Ustava

57. Podnosilac zahteva takođe navodi povredu člana 21. i 49. Ustava.
58. Član 21. Ustava propisuje opšte principe koji se odnose na osnovna prava i slobode garantovane u Poglavlju II Ustava. On predviđa:

„Ljudska prava i osnovne slobode su neodvojiva, neotuđiva i neosporiva i čine osnov pravnog reda Republike Kosovo“.

„Republika Kosovo štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, predviđene ovim Ustavom“.

„Svi su dužni da poštuju prava i osnovne slobode ostalih“.

„Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva“.

59. Član 49. Ustava utvrđuje da:
- 1. Garantuje se pravo na rad.*
 - 2. Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mesto.*
60. Sud smatra da navedeno kršenje prava na rad nije relevantno u ovom slučaju, a neizvršenje u potpunosti odluke NNOK je pitanje koje spada u okviru prava garantovanih članovima 31. 32. i 54. Ustava u vezi sa članovima 6. i 13. ESLJP.
61. Konačno, Sud ne smatra da je potrebno da se i dalje bavi navodnim povredama članova 21. i 49. Ustava, posebno jer je utvrdio kršenje relevantnih članova 31. 32. i 54. Ustava i članova 6. i 13. Evropske Konvencije.

IV. Zaključak

62. Na samom kraju, Sud nalazi da neizvršenje u potpunosti odluke NNOK od strane redovnih sudova i neuspeh nadležnih organa Republike Kosovo da obezbede efikasne mehanizme kojima bi se obezbeđivalo sprovođenje odgovarajućih odluka relevantnih organa i sudskih odluka, čini kršenje članova 31. 32. i 54. Ustava i članova 6. i 13. EKLJP. Prema tome, prava na pravično suđenje i efektivno pravno sredstvo, garantovana gore navedenim članovima, su povređena i konačna odluka NNOK-a treba da se izvrši u celini, dok iz razloga navedenih u članovima 60. i 61. ove Presude, Sud smatra nepotrebno da se bavi navodima o kršenju članova 21. i 49. Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 56. (1) Poslovnika o radu, u svom zasedanju, 5. Jula 2013. god., jednoglasno je

ODLUČIO

- I. Da PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. Da UTVRDI da je bilo povrede članova 31., 32. i 54 Ustava, u vezi sa članova 6. i 13. EKLJP;
- III. Da UTVRDI da je nepotrebno razmatranje navoda o kršenju članova 21. i 49. Ustava;
- IV. DA VRATI rešenje Ac. br. 06/12 od 13. februara 2012. god. Okružnog suda u Mitrovici na ponovno razmatranje Osnovnom sudu u Mitrovici – Ogranak u Srbici, shodno ovoj Presudi;
- V. Da NALOŽI Osnovnom sudu u Mitrovici– Ogranak u Srbici, shodno pravilu 63. (5) Poslovnika o radu, da dostavi Ustavnom sudu informacije o preduzetim merama za sprovođenje ove Presude Ustavnog suda;
- VI. Da se ova Odluka DOSTAVI strankama;
- VII. Da OBJAVI ovu Odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4. Zakona;
- VIII. Da PROGLASI da ova Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani

